

Statistik över Incidentrapporter avseende 2005

av Roger Pyddoke

Under 2005 har totalt 67 stycken incidentrapporter lämnats in. Av dessa avser 47 incidenter som inträffat under 2005. De övriga 20 har inträffat tidigare år. Det innebär att antalet rapporter som lämnats in för incidenter som inträffat under det senaste året nästan fördubblats. Under 2004 lämnades det in 25 rapporter som avsåg det året. Bra jobbat du som lämnat in och du som påmint och tjatat!

Kom ihåg att dessa rapporterade olyckor utgör endast en del av alla de olyckor som inträffar under ett år. Fortsätt därför att påminna de som varit med om olyckor om att rapportera. Rapportera eventuellt själv om du hör talas om en olycka.

Av de 47 rapporterna som lämnats in avser 28 tillfällen då någon blivit skadad och övriga 19 avser händelser då skador kunde undvikas. Glöm inte att rapportera "nästanolyckor" också!

Under året planerar Säkerhetskommittén att göra ny statistik för 2000 till 2003. Det kommer att öka den totala mängden statistik ordentligt.

En person dödad, eventuellt vid alpin klättring...

En person har dödats. Personen uppgavs i Västerbottenskuriren ha omkommit i den slovakiska delen av Tatraberget. Det framgår inte av tidningsnotisen hur olyckan gått till. Rapportören har skickat in tidningsartikeln till Säkerhetskommittén.

...två allvarliga skador, ett antal benbrott och i övrigt rätt lindriga skador

En rapport avser en olycka som lett till flera benbrott och hjärnskakning. En rapport avser ett lårbensbrott. I övrigt är det inte så allvarliga benbrott och lindrigare skador.

	Män	Kvinnor	Totalt
Dödade	1	0	1
Mycket allvarligt skadade	3	0	3
Allvarligt skadade	6	1	7
Lindrigt skadade	10	6	17

Var inträffar de rapporterade olyckorna?

Miljö	2005	2004
Inomhus	14	1
Ej alpin miljö	12	11
Alpin miljö	2	2

Notera stor ökning av rapporter om skador inomhus! (Dvs inte nödvändigtvis en ökning av skadorna.)

Korta beskrivningar av de olyckor som lett till de allvarligaste skadorna

Fall 1 Dödsolycka i Tatrabergen

Närmare beskrivning saknas. Rapport 39

Fall 2 Fall på klättervägg

Topprepsklättring. Koppling till sele med skruvkarbin. Troligtvis i stödslinga för benslingor som lossnar. Svåra men inte livshotande skelletskador. Rapport 47

Fall 3 Knop i firningsslinga öppnar sig

Slarv med knop leder till mer än 10 m långt fall. Flera frakturer och hjärnskakning. Rapport 15

Fall 4 Boulderfall

Bouldrare faller i horisontalläge och knäcker lårben över sten som ligger under crashpad. Rapport 38

Fall 5 Klättring på topprep...

lösgör stor sten som faller ned och knäcker en arm Rapport 9

Fall 6 Ledbyggare på stege

Stegen glider iväg och ledbyggaren krossar häl. Rapport 4

Fall 7 Förstemansfall vid toppankare

Ett grepp lossnar och leder till fall. Fraktur i handled. Rapport 29

Fall 8 Nedsänkning

Nedsänkningen går snett och för fort p.g.a. felaktig hantering av gri-gri. Fraktur i handleden. Rapport 24

Fall 9 Bouldring inomhus

Klättraren hoppar ned. En fot landar vid sidan om mjukmatta. Fraktur i fot. Rapport 43

Fall 10 Förstemansfall

Klättraren ska koppla andra borbulten (som kanske sitter för högt) och missar. Faller och skadar häl. Rapport 22

Fall 11 Bouldring

Klättraren faller och armbågen hoppar ur led. Rapport 8

Orsaker till olyckorna och tillbudet

Jag har försökt att klassificera dels i vilket skede olyckorna och tillbudet har inträffat dels vad orsaken har varit. Det är inte alltid helt lätt att sluta sig till det från beskrivningarna.

	Antal
Förstemansfall	8
Boulderfall eller nedhopp	6
Nedsänkning	8
Firning	4
Toppankarhantering	3
Knopfel	2
Fel vid koppling av broms eller firningsapparat	2
Stenslag	3
Materialfel	1

Några ytterligare iakttagelser.

Förstemansfall är fortsatt en viktig orsak till skador. Det är naturligt. Kan man lära något av det? En mycket erfaren klättrare ångrar att han inte kopplade en extra mellansäkring. Han föll i backen. I flera fall verkar fallet helt enkelt bero på utmattnings. Inte så lätt att dra en slutsats av det.

Flera av olyckorna och tillbudet beror på att den som hållit i repbromsen eller firningsapparaten hanterat den fel. Vid tre tillfällen har en Grigri varit inblandad.

Vid toppankare blir det lätt strul. Två erfarna klättrare har fallit vid toppankare och ångrar att de inte kopplat en slinga i toppankaret. Två mycket erfarna klättrare har missförstått varandra och den som säkrar har kopplat ur förstemannen som trott att han varit säkrad. Jag har hört flera sådana historier.

En erfaren klättrare knöt vattenknopen för firningsslingan slarvigt och föll av firningen.

De flesta skadade är erfarna

	2005		2004	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Mycket erfarna	5	1	3	0
Erfarna	10	2	9	1
Nybörjare	3	4	2	1

Händelser som inte ledde till skador

Miljö	2005	2004
Alpin	4	0
Ej alpin	13	5
Inomhus	2	6

Incidenter och olyckor 2005

Miljö	Incidenter	därav olyckor
Alpin	6	2
Ej alpin	25	12
Inomhus	16	14

Av detta kan man dra slutsatsen att vi får in få rapporter om tillbud från inomhusväggarna.

Varifrån i Sverige kommer årets rapporter?

Det går sällan att utläsa var rapportören bor. De flitigaste rapportörerna bor fortfarande i Värmland. Stockholm och Göteborg har ryckt upp sig. Linköping verkar ha gått in i en svacka.

Slutsatser

Vi har fått en rejäl ökning av antalet rapporter om incidenter vid inomhusväggar. Det finns dock troligtvis fortfarande ett olyckor och tillbud både utomhus och inomhus som inte rapporteras. Så fortsatt det goda arbetet att rapportera.

Den mest slående iakttagelsen i år är att det är många tillbud och olyckor som beror på fummel vid säkring och nedsänkning. Ofta verkar det bero på att andremannen inte har tillräckliga kunskaper om hanteringen av repbromsen.

Nytt för i år är också många rapporter om olyckor till följd av fall vid bouldring.

Annars är det ungefär som förra året. Många olyckor till följd av förstemensfall.

Notera också fel vid firningspunkter av erfarna klättrare och koppling av firningsbroms i utrustningsslinga på selen av en auktoriserad instruktör! Generöst att rapportera det misstaget.